

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Søren Chr. Brandt

1906.

H. W. Braut

VED

FABRIKANT

S. CHR. BRANDT^S

JORDEFÆRD

DEN 2. JANUAR 1906 I ST. KNUDS KIRKE

MILO'SKE BOGTRYKKERI - ODENSE

» **S**TAAR paa Vejene og ser til og spørger om de gamle Stier, hvor den gode Vej mon være, og vandrer paa den, saa skulle I finde Rolighed for Eders Sjæle« (Jerem. 6, 16).

Med disse Ord kalder Profeten sit Folk bort fra de Veje, der fører til Ulykke og Fortabelse, og hen til de gamle Stier, som Gud havde aabenbaret Fædrene, hen til den gode Vej, som fører til Rolighed for Sjælen.

Og dette Ord om de gamle Stier og den gode Vej — det kom til mig, da jeg modtog Budskabet om Fabrikant Brandts Død, og da jeg beredte mig til at sige et Mindeord ved denne Sørgehøjtid. Og det synes mig, at Ordet om de gamle Stier og den gode Vej udtaler saa meget af det, som var ejendommeligt for hans Liv og Personlighed.

Paa det materielle Omraade banes der ganske vist altid nye Veje, og dem maa man følge, hvis man vil følge Udviklingen og Fremskridtet. Og i hele den store Virksomhed, som han med ualmindelig Dygtighed har ledet gennem en lang Aarrække, der fulgte han ogsaa de nye Veje og det Fremskridt, som de betegne; thi det, at blive staaende ved det gamle, vilde her betyde det forældede.

Men der er andre Forhold, hvor de gamle Stier ikke bliver forældede, fordi den gamle Vej var og vedbliver at være den gode Vej, — det er Menneskehjertets Forhold til det gode, til det rette og sande, vort Forhold til Gud og til Mennesker. Der er der kun een Vej, som fører til Maalet, den Vej, vor Herre Jesus har vist os, han, som selv er Vejen, Sandheden og Livet.

Og her synes jeg, — og det tror jeg, at alle, som kendte Fabrikant Brandt, hans Liv og Færd, der laa klart og aabent for alle, ere enige om, — at han gik paa de gamle Stier af den gode Vej.

Den Slægt, han tilhørte, har gennem adskillige Generationer levet og virket i denne By, har hørt til denne Bys betydelige og gode Slægter, til dem, der ved deres Dygtighed og Retsind bidrog til at give Samfundslivet sit Præg her. Fabrikant Brandt var i høj Grad trofast overfor disse Traditioner. Han elskede den gamle Gaard, hvor hans Forældre havde boet, hvor hans daglige Arbejde udførtes, hvor han havde levet største Delen af sit Liv, og hvorfra nu hans Kiste i Dag er baaret hen i denne Kirke. Han var trofast i Mindet om sin Fader og Moder, trofast imod den Aand, som han havde lært i sit Hjem.

Det hørte med til denne Aand at føle sig forpligtet overfor det Samfund, man tilhørte; og enhver ved, at denne Mand elskede sin By og med rund Haand ydede sin Støtte til alt, hvad godt der skulde iværksættes. Man bankede ikke forgæves paa hans Dør, naar det var en god Sag, der skulde fremmes. Og især naar det var fattige Mennesker, der skulde støttes, da erfarede man, at han ikke holdt sig tilbage, men gav villigt og gerne, han følte sig glad ved at kunne gøre det.

Han var altid beredt til at støtte det danske Folks fælles Opgaver, saadanne Opgaver, som ere en Folkesag, uden dog at kunne blive Statens Sag. Han var beredt til at bidrage til Løsningen af saadanne Opgaver; thi han elskede sit Fædreland.

Han var en trofast Søn af den Kirke, han tilhørte, thi han tilhørte den ikke blot paa udvores Maade, men af fuld Overbevisning, og i Taknemmelighed ydede han ogsaa der sin Støtte. — Det var de gamle Stier, den gode Vej.

Men inden for Samfundslivet var der især et Samfund, som han følte sig knyttet til og forpligtet overfor, — det er Samfundet af de mange, som under hans Ledelse arbej-

dede i den store Virksomhed, som han havde viet sine Kræfter fra sin Ungdom til sin Død.

Ogsaa her saa han med noget af de gamle Tiders Syn. Thi det hørte med til de gamle Tider, at Arbejdsgivere og Arbejdere følte sig sammenknyttede, og saaledes vilde han ogsaa gennemføre det i sin Virksomhed.

Man har kaldt denne de gamle Tiders Opfattelse: patriarkalsk. Det er et smukt og betegnende Navn; thi det betyder jo i Virkeligheden, at den, der staar i Spidsen for en saadan Virksomhed føler overfor dem, der er i hans Tjeneste, med noget af en Faders Sind, og derved bringes der et personligt Forhold til Stede, som er af stor Værdi. Men dette kræver en stor Dygtighed og fremfor alt stor Kærlighed.

Og her viste Fabrikant Brandt sig som en ualmindelig Mand. At han var af en ualmindelig Dygtighed, et ualmindeligt Klarsyn indenfor sin Virksomhed, det er erkendt af alle; men alle ville ogsaa bevidne, at han besad en ualmindelig Energi, og at hans Karakter hævede sig højt op ved den overordentlige Interesse, han viste for sine Medarbejdere, sine Undergivne, ved den Omsorg, han øvede for dem, ved den Støtte, han ydede dem, naar de trængte dertil. Det kan jo gerne være, at nogle ville sige: »Det var en en gammeldags Vej«, men de, som gik med ham paa Vejen, de ville sige: »Ja, men det var en god Vej,« de ville bevidne, at der var noget af det faderlige i hans Forhold. Og derved blev han til megen Velsignelse for mange, og til et godt Vidnesbyrd, et godt Eksempel for os alle.

Og derfor vil der i Dag lyde en dybtfølt Tak her ved hans Baare fra dem, han gjorde sin Gerning iblandt, og de føle et stort Savn ved hans Bortgang. Og skulde jeg i Dag bringe de Mænd et Ønske, som nu skulle lede denne store Virksomhed videre, da skal det være det, at de maa forstaa, at disse gamle Stier ere gode Stier, fordi de ere prægede af Menneskekærlighedens Aand.

Men de, der især ville føle Savnet, det er jo dog Eder,

som han delte Livet med, I som var Genstand for hans største Omsorg og daglige Kærlighed, Du, hans Hustru, I, hans Børn.

Der var over ham noget fast og stærkt, noget retliniet og rankt, men der var ogsaa noget lyst over hans Skikkelse og megen Kærlighed i hans hele Væsen. Og dette udfoldedes isæs i hans Hjem. Det synes mig, at det var karakteristisk for dette Hjem, at det gav saa frit Adgang for Lyset, at det var bygget saaledes, at man der fra havde vid Udsigt, en stor Horisont. Det var næppe tilfældigt; thi han elskede jo Naturen, og han vilde gerne færdes i den og have den for Øje. Men det, som er det afgørende i Hjemmet, er den Aand og Tone, der behersker det, og de to Grundtoner, der lød i det Hjem, I fik Lov til at bygge sammen, det var Lysets klare Toner: Kærlighed og Sandhed. I to har jo faaet megen Lykke og Velsignelse sammen, og I blev meget for hinanden, I og Eders Børn har delt det bedste sammen. Derfor føler I ogsaa nu Savnet saa dybt.

Og dog har I den bedste Trøst, I kunne have, i Eders Sorg. Thi det, som var den bærende Kraft i denne Mands Liv, det var hans oprigtige Guds frygt. Ogsaa her elskede han de gamle Stier, den gode Vej, som han kendte dem fra sine Forældres Hjem. Han glemte ikke de gamle Psalmer, hans Moder havde lært ham at elske; hans Plads her i denne Kirke, som han elskede fra sin Barndom, var sjælden tom; han elskede Guds Ord og læste det flittigt; hans Samtaler førtes let ind paa de alvorligste Spørgsmaal, Sjælens Forhold til Gud. Ad den gode Vej havde han vandret og fundet Rolighed for sin Sjæl, og han havde ikke noget højere Ønske, end at hans Børn skulde vandre i Sandheden, ad den gode Vej, dertil formanede han Eder, derom bad han.

Hans Liv var ikke uden Kamp, men gennem Kamp vinder Sjælen sin aandelige Ejendom, derfor var hans kristne Tro en fast Overbevisning. Og derfor gav den ham Kraft under de mange Lidelser, den pinefulde Tid, som han nu

har gennemgaaet og gennemstridt, saa at han kunde have Rolighed i Sjælen trods Legemets overordentlige Lidelser. Det var hans Tro, som gav ham det levende Haab, saa at han rolig kunde se Døden i Møde og tale derom. Og det er det Haab, som ogsaa vil være Eders bedste Trøst. Lidelsernes Aar blev ikke et ufrugtbart Aar, hverken for ham eller for Dig, der med trofast Kærlighed var ved hans Side under det alt sammen. Lidelsernes Aar med dets Erfaringer har befæstet Eders Vandring paa den gode Vej. — Og da I saa maatte sige det sidste Farvel, og han stille og mildt sov ind Julenat, da lyste ogsaa Frelsens Evangelium med Julebudskabet: »Eder er en Frelser født!« over hans Dødsleje, saa nu kunne ogsaa I tænke med Henblik paa ham og den Vej, han havde vandret, den gode Vej:

Jeg rejser og ved, hvor Rejsen gaar hen,
den gaar til Guds evige Rige;
jeg rejser til Aandernes Fader og Ven,
til Landet, hvor aldrig med Sorg igen
fra Sjælene Sjælene vige.

Og saa sige vi vort Farvel. — Mindet om Fabrikant Brandt vil blive bevaret i Troskab, Taknemmelighed og Kærlighed af mange i dette Samfund, saaledes som ogsaa denne store Sørgekæres Nærværelse her i Dag er et Vidnesbyrd om. En Tak skal her lyde fra de mange, hvem han blev en Støtte og Hjælp; fra mange smaa Hjem sendes der i Dag taknemmelige og vemodige Tanker hen til denne Kiste. En Tak skal her lyde fra dem, der arbejdede med ham og hos ham, og for hvem han i Livet var saa trofast en Ven.

En Tak bringer jeg fra hans Venner, fra alle dem, for hvem I aabnede Eders Hjem, og blandt dem vil jeg ogsaa gerne i mit eget Navn bringe min Tak for den Tid, i hvilken jeg har kendt ham, fra den første venlige Modtagelse, for den Tillid han viste mig, til sidste Gang vi saas. En Tak fra dette Samfund, hvis trofaste Søn han var, fra denne By, som i ham har mistet en af sine dygtigste og bedste Borgere. Men især lyder der en Tak fra Eder, som han

elskede højest, hvem han omfattede i Kærlighed og Forbøn indtil det sidste, hvem hans Minde og den aandelige Arv, hans Liv og Eksempel var, vil især være helligt, Du hans Hustru, I hans Børn.

Og det Minde, som nu vil knytte sig til hans Navn, det Haab som lyser over hans Kiste, den aandelige Arv, han efterlader, lad det samle sig om det gamle profetiske Ord: »Staar ved Vejen og ser til og spørger om de gamle Stier, og hvor den gode Vej mon være og vandrer paa den, — ja ikke blot *spørger* om den, men *vandrer* ad den — saa skulle I finde Rolighed for Eders Sjæle.«

Men Dig, Gud Fader, takke vi for al den Velsignelse, time-
ligt og aandeligt, Du gav denne Mand, og især fordi Du lærte ham at vandre paa den gode Vej, som fører til Livet, og vi bede Dig, at Du nu selv vil være med Din Trøst og Hjælp hos dem, der i denne Stund have Sorg og Savn, vær med hans Hustru og Børn, vær med os alle, og lær os alle at leve saaledes, at vi her nede kunne have Rolighed i Sjælen og mødes oppe hos Dig, hvor »aldrig med Sorg igen fra Sjælene Sjælene vige.« Amen!

H. LÜTZHØFT.

